

Львівський національний університет імені Івана Франка
Факультет педагогічної освіти
Кафедра загальної педагогіки та педагогіки вищої школи

Затверджую
на засіданні кафедри загальної педагогіки та
педагогіки вищої школи
факультету педагогічної освіти
Львівського національного університету
імені Івана Франка
(протокол №1 від 26 серпня 2022 р.)

Завідувач кафедри
проф. Квас О. В. _____

НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ
для проведення практичних занять і самостійної роботи з курсу
«МАЙСТЕРНІСТЬ ПЕДАГОГІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ»
для студентів-магістрів
другого (магістерського) рівня вищої освіти
за спеціальністю 012 «Дошкільна освіта».
кваліфікації: Магістр з дошкільної освіти. Менеджер дошкільної освіти
(заочна форма навчання, 2022-2023 н.р.)

Уклала : доц. Яремчук Н. Я

Львів - 2022

Метою викладання навчальної дисципліни є набуття студентами програмних компетентностей для здійснення педагогічної діяльності в закладах вищої освіти.

Основними **завданнями** вивчення дисципліни «Майстерність педагогічної діяльності» є:

- формування знань про мету, завдання, зміст, закономірності, принципи, форми організації навчання, методи, засоби освітнього процесу в умовах сучасних закладів вищої освіти;
- аналіз актуальних проблем сучасної вищої освіти закордоном та в Україні;
- визначення педагогічних основ професійного становлення викладача вищої школи та розвиток педагогічної техніки і майстерності;
- визначення особливостей професійного становлення студента як майбутнього фахівця в умовах закладу вищої освіти;
- формування умінь побудови педагогічної взаємодії та професійно-педагогічного спілкування;
- набуття умінь аналізу нормативно-правового та навчально-методичного забезпечення освітнього процесу закладу вищої освіти;
- формування методичних умінь підготовки і проведення лекційних, практично-семінарських занять та формування відповідних умінь;
- оволодіння методикою створення навчальних курсів, застосування методів та засобів навчання, педагогічного контролю.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні сформулювати такі програмні результати навчання:

знати:

- теоретико-методологічні аспекти педагогіки вищої школи як науки;
- структуру процесу побудови та функціонування системи вищої освіти і закладів вищої освіти як педагогічної системи з метою розвитку майстерності педагогічної діяльності викладача та його науково-дослідної діяльності;
- структуру освітнього процесу; мету, завдання та специфіку побудови навчального курсу і навчальних занять відповідно до головних теоретичних засад сучасної філософії освіти, загальних основ педагогічних знань, педагогіки партнерства;
- психолого-педагогічні особливості вікової періодизації розвитку особистості студента та встановлення з ним педагогічної взаємодії;
- процесуальний компонент освітнього процесу із представленням методичних аспектів застосування його структурних складових;
- вимоги до викладача закладу вищої освіти, що передбачають професіоналізм діяльності, професіоналізм особистості, високий рівень культури наукового мислення, наукової діяльності, академічної доброчесності тощо;

уміти:

- розвивати загальні уміння проведення наукового дослідження актуальних проблем педагогіки вищої школи та організації освітнього процесу у закладах вищої освіти;
- оцінювати освітні програми, аналізувати нормативно-правове та навчально-методичне забезпечення освітнього процесу закладу вищої освіти;
- розробляти навчально-методичне забезпечення до освітньої програми;

-встановлювати ефективну комунікацію у освітньому середовищі, формувати готовність до педагогічної взаємодії, професійно-педагогічного спілкування, розв'язання педагогічних конфліктів, роботи в команді.

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 90 годин/ 3 кредити ECTS.

Змістовий модуль 1. Майстерність педагогічної діяльності викладача ЗВО

Семінарське заняття 1. Тенденції розвитку вищої освіти. Майстерність педагогічної діяльності викладача ЗВО

Питання для обговорення і дискусії:

1. Освіта в культурі людства.
2. Основні віхи історії розвитку вищої освіти у світі та Україні. Перспективи розвитку світового освітнього простору.
3. Мета і завдання вищої освіти. Основні принципи розвитку вищої освіти. Структура вищої освіти в Україні. Напрями подальшого розвитку вищої освіти в Україні. Нормативно-правова база вищої освіти України.
4. «Майстерність педагогічної діяльності»: предмет, завдання і основні категорії. Особливості професійно-педагогічної діяльності викладача закладів вищої освіти.

Завдання для самостійної роботи студента:

- 1) Проаналізувати нормативно-правову базу вищої освіти (Закон України «Про вищу освіту» від 01.07.2014 № 1556-VII, Постанова КМУ від 15 квітня 2015 р. № 244, «Про утворення Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти», Постанова Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011р., №1341 «Про затвердження Національної рамки кваліфікацій»).

Запитання і завдання для самостійної підготовки:

- 1) Проаргументуйте вислів Я. Корчака: «Однією з найбільш грубих помилок є думка, що педагогіка є наукою про дитину, а не про людину». Що Ви знаєте про андрагогіку?
- 2) Який зміст Ви вкладаєте у поняття «неперервна освіта»?
- 3) Охарактеризуйте зв'язок освіти, культури і економіки.
- 4) Назвіть ключові позиції Болонського процесу. Висловіть своє славлення до освітніх змін окреслених Болонськими угодами.
- 5) Що таке «компетенція», «компетентність», «професіоналізм»?
- 6) За якими критеріями можна визначити якість освіти?

Рекомендована література: 1-4, 8, 9, 12, 14.

Семінарське заняття 2. Особливості побудови педагогічної взаємодії у вищій школі. Педагогічне спілкування як взаємодія. Психологічний аналіз конфліктів у педагогічній взаємодії

Питання для обговорення і дискусії:

1. Характеристика поняття «педагогічна взаємодія». Способи та стилі педагогічної взаємодії. Особливості педагогічної взаємодії у дистанційній формі навчання.
2. Педагогічне спілкування як діалог. Функції, структура та стилі педагогічного спілкування.
3. Особливості конфліктів у педагогічній взаємодії. Види і причини виникнення конфліктів у педагогічній взаємодії викладача із студентами.

Завдання для самостійної роботи студента:

- 1) Розробити список рекомендацій педагогу щодо організації особистісно зорієнтованого спілкування з студентами.
- 2) Підготувати дослідження на тему: «Психологічний аналіз педагогічного конфлікту». Залікова вартість – **10 балів**

Пригадайте з власного досвіду та проаналізуйте педагогічний конфлікт «викладач-студент» учасником чи спостерігачем якого Ви були у період навчання в університеті. Опишіть його. Визначте причини його виникнення. Чи була правильно підібрана стратегія поведінки для його вирішення? Як би Ви вчинили на місці викладача?

Вимоги до оформлення: обсяг 3 стор.; формат А 4; Times New Roman; 14 пт; міжрядк. інтерн. – 1, 5; підписано автором; вкладено в окремий файл.

Запитання і завдання для самостійної підготовки:

- 1) Професійні заповіді медиків пов'язані із застереженням «Не нашкодь» (Авіценна; Гіппократ). Наведіть приклади таких заповідей у педагогіці, які б лежали в основі цієї професії та визначали характер та ефективність педагогічного впливу.
- 2) Проаналізуйте співвідношення понять: «педагогічна взаємодія», «суб'єкт-суб'єктні відносини», «начально-виховний процес», «навчальне співтовариство», «педагогічне спілкування», «діалог», «співробітництво».
- 3) Питання для дискусії: Чи спроможний педагог приховати власний внутрішній стан засобами невербальної поведінки?
- 4) Підготуйтеся описати й продемонструвати моделі невербальної поведінки, притаманної педагогам з різним стилем професійного спілкування (демократичним, авторитарним, ліберальним).
- 5) Завдання для діалогу: Культура зовнішнього вигляду педагога.
- 6) Висловіть власну думку: Яке педагогічне спілкування розвиває позитивне самопочуття студентів?
- 7) Висловіть власну думку: Який стиль педагогічного спілкування Вам імпонує?
- 8) Підготуйте аргументи для діалогу: Ознаки гуманістичного (особистісно зорієнтованого) спілкування педагога.

Рекомендована література: 1-4, 11, 15, 16.

Семінарське заняття 3. Професійно-педагогічна діяльність і особистість викладача вищої школи. Студент як суб'єкт педагогічної діяльності

Питання для обговорення і дискусії:

1. Структура професійної діяльності викладача вищої школи
2. Педагогічний професіоналізм діяльності та професіоналізм особистості викладача вищої школи. Професійні та особистісні якості викладача.

Індивідуальний стиль педагогічної діяльності та авторитет викладача. Професійні деформації у педагогічній діяльності.

3. Педагогічна культура викладача закладу вищої освіти.

Завдання для самостійної роботи студента:

- 1) Визначити критерії та рівні готовності викладача до педагогічної діяльності.
- 2) Підготувати есе на тему: «Школа мого професійного становлення: студент-вчитель-викладач». *Залікова вартість – 10 балів*

Перед написанням есе проаналізуйте причину вибору Вами фаху пов'язаного із педагогічною діяльністю. За наявності досвіду праці (педагогічної практики) у педагогічному закладі сформулюйте усі «за» і «проти» щодо даного вибору. Змодельуйте свій образ викладача вищої школи. У чому особливість професійної діяльності викладача гуманітарних дисциплін (педагогічних)? Охарактеризуйте сучасну систему підготовки педагогів (відповідно до Вашої спеціальності). Які б зміни Ви запропонували, відповідно до сучасної моделі педагога? У есе має бути аргументовано висвітлено динаміку особистісних змін у процесі професійного становлення Вас як педагога.

Вимоги до оформлення: обсяг 3-4 стор.; формат А 4; Times New Roman; 14 пт; міжрядк. інтерн. – 1, 5; підписано автором; вкладено в окремий файл.

Запитання і завдання для самостійної підготовки:

- 1) Змодельуйте портрети викладача вищої школи у відповідності до основних етапів становлення ЗВО у світі та Україні. Порівняйте його із баченнями студентів сучасного викладача. Створіть і передайте образ Вашого «авторитетного викладача» через танець, пісню, вірш, афоризм.
- 2) Проаналізуйте співвідношення понять: 1) «професійна компетентність педагога», «педагогічна майстерність», «професійна зрілість»; 2) «функціональна грамотність», «професійна кваліфікація», «професійна компетентність», «професійної освіченість», а також «педагогічна техніка», «педагогічна технологія», «педагогічна майстерність».
- 3) Якими засобами (техніками профілактики) можна подолати «професійні кризи», «деформації професійного розвитку», «професійне вигоряння» викладача вищого навчального закладу?

Рекомендована література: 1-4, 11, 15.

Семінарське заняття 4. Професійно-педагогічна діяльність і особистість викладача вищої школи. Студент як суб'єкт педагогічної діяльності

Питання для обговорення і дискусії:

1. Педагогічна майстерність викладача вищого навчального закладу.
2. Загальна психолого-педагогічна характеристика студентського віку.
3. Професійна спрямованість студентів та її формування. Формування у студентів наукового світогляду. Готовність студентів до професійної діяльності після закінчення ВНЗ.

Завдання для самостійної роботи студента:

- 1) Сформулювати рекомендації для студентів-першокурсників у період їхньої адаптації до ЗВО.

Запитання і завдання для самостійної підготовки:

1. Перегляньте вебінар «Педагогічна майстерність: міф чи реальність?» <https://vseosvita.ua/webinar/pedagogicna-majsternist-mif-ci-realnist-88.html>
Підготуйте аргументи для дискусії на предмет майстерності педагогічної діяльності викладача вищої школи.
2. Соціалізація особистості студента в умовах вищого навчального закладу.

Рекомендована література: 1-4, 11, 15.

Змістовий модуль 2. Дидактика вищої школи

Семінарське заняття 5. Дидактична система вищої школи. Організація освітнього процесу у вищій школі

Питання для обговорення і дискусії:

1. Дидактика як галузь педагогіки.
2. Основні закономірності та принципи навчання у вищій школі.
3. Сутність і структура навчального процесу у вищій школі. Цілі навчання у ВШ (дидактичні, розвивальні, виховні). Мета та зміст освіти у вищій школі. Критерії відбору змісту освіти.
4. Стандарти вищої освіти. Освітні програми (освітньо-професійні, освітньо-наукові): їх призначення, структура, характеристика. Структурно-логічна схема підготовки. Критерії оцінювання якості освітньої програми. Нормативні документи, що відображають зміст освіти (навчальні плани, навчальні програми, силабус навчальної дисципліни, робочі навчальні програми, підручники): їх характеристика, порядок й особливості розробки. Підручник/навчальний посібник вищої школи: критерії якості. Електронний підручник як засіб навчання у вищій школі.
5. Мотиви навчання у вищій школі.

Завдання для самостійної роботи студента:

- 1) На прикладі курсу або спецкурсу із дисциплін спеціалізації (на вибір студента) відпрацювати основні позиції робочої навчальної програми за кредитно-модульною системою навчання:
 - визначення мети і завдань дисципліни;
 - виділення змістових модулів;
 - формування залікового кредиту (шкали оцінювання за 100-бальною системою);
 - підбір основної і рекомендованої літератури.

Запитання і завдання для самостійної підготовки:

- 1) Дайте визначення поняттям «інформація» та «знання», покажіть їх співвідношення.
- 2) Філософ-педагог В. Разумний нагадав слова Луція Сенеки про молодих, які «не знають необхідного, бо вчилися безкорисному». Мудрець розумівся на педагогіці: був вихователем майбутнього імператора Нерона. І все-таки, чи є істина в наведених словах, якщо так, то чи не застаріла вона за кілька тисяч років?
- 3) Яка відмінність процесу навчання від процесу наукового пізнання?

4) Проаналізуйте поняття: «проблемна ситуація», «проблемне завдання(запитання)», «навчальне завдання».

5) Яким принципами навчання відповідають наступні правила навчання: 1) від легкого до важкого; від відомого до невідомого; від простого до складного; 2) «Якомога частіше використовуйте питання «чому?»»; 3) «У методах викладання відображайте методи наукового пізнання, розвивайте мислення студентів».

6) Кажуть: «Нікого нічому навчити не можна, можна лише допомогти навчитися». Чи вірно це? Якщо так, то для чого потрібна дидактика?

7) Якщо б Вам довірили відкоректувати зміст вищої освіти, зокрема, те що відповідає вашій спеціалізації, то які б зміни Ви запропонували.

8) Відповідно до дидактичних вимог проаналізуйте навчальний підручник/навчальний посібник із будь-якої навчальної дисципліни Вашої професійної спеціалізації.

Рекомендована література: 1-5, 6, 13, 17.

Семінарське заняття 6. Методи і засоби організації навчально-пізнавальної діяльності студентів. Сучасні освітні технології

Питання для обговорення і дискусії:

1. Класифікації методів навчання. Особливості методів навчання в освітньому процесі вищої школи. Дидактичні вимоги до вибору методів навчання.

2. Інтерактивні методи навчання: методика проведення та рекомендації щодо їхнього застосування.

3. Засоби навчання у вищій школі: методика застосування.

4. Сучасні освітні технології. Дистанційне навчання в системі вищої освіти.

Завдання для самостійної роботи студента:

1) Підготувати і представити на занятті фрагменти навчальних занять (до 5-7 хв.) із фахових дисциплін (дисциплін спеціалізації) із використанням сучасних методів навчання.

Запитання і завдання для самостійної підготовки:

1) Які методи навчання забезпечують стимулювання навчально-пізнавальної діяльності студентів? Сприймання навчального матеріалу? Його осмислення? Запам'ятовування? Контроль у навчанні?

2) Сформулюйте критерії вибору методів навчання.

3) Доведіть, що немає універсальних методів навчання.

4) Ознайомтесь із навчально-методичними посібниками: 1) П'ятакова Г., Заячківська Н. Сучасні педагогічні технології та методика їх застосування у вищій школі. Навчально-методичний посібник. Львів: Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, 2003; 2) П'ятакова Г. Технологія інтерактивного навчання у вищій школі: навч.-метод. Посіб. Львів, 2008.

5) Чи можлива з часом заміна традиційного навчання на дистанційне?

6) Перегляньте вебінар про особливості інтерактивного навчання https://www.youtube.com/watch?v=BEXRzDR_6hg Підберіть аргументи для дискусії на предмет методики застосування в освітньому процесі закладів вищої освіти.

Рекомендована література: 1-5, 6, 13, 17.

Змістовий модуль 3. Методика викладання у вищій школі

Семінарське заняття 7. Форми організації навчання у вищій школі. Методика підготовки і проведення лекційного заняття. Організація самостійної роботи

Питання для обговорення і дискусії:

1. Поняття про форми організації навчання у вищій школі.
2. Лекція як основна форма організації навчання у вищій школі. Види лекцій.
3. Зміст і структура лекції. Основні дидактичні вимоги до лекції.
4. Підготовка і проведення лекції: організаційно-методичні аспекти.
5. Педагогічне керівництво самостійною роботою студентів в умовах кредитно-модульного навчання. Система організації науково-дослідної роботи студентів.

Завдання для самостійної роботи студента:

- 1) Охарактеризувати особливості організації самостійної роботи студентів з даної дисципліни.

Запитання і завдання для самостійної підготовки:

- 1) Чи впливає особистість викладача на різні аспекти лекції? Наведіть приклади на основі власного досвіду учіння у ВНЗ.
- 2) Дайте характеристику компонентам мовної культури лектора.
- 3) Які із різновидів лекцій, будучи студентом, Вам доводилось слухати найчастіше? Припустіть, які чинники впливають на вибір викладачем виду лекції.
- 4) Які методи і методичні прийоми є основою для підвищення ефективності лекції у вищій школі?
- 5) Прокоментуйте вислів «виховні можливості» лекції?
- 6) Які критерії оцінки якості лекції?
- 7) Охарактеризуйте особливості організації самостійної роботи студентів з Вашої дисципліни.
- 8) Сформулюйте критерії оцінювання самостійної роботи студентів, орієнтуючись на вимоги до організації навчально-виховного процесу у ЗВО.
- 9) На які якості особистості майбутнього фахівця впливає науково-дослідна робота студента. Складіть план дослідження науково-практичної проблеми, яка є актуальною для Вашого напрямку професійної діяльності.

Рекомендована література: 1-5, 13, 17.

Семінарське заняття 8. Методика підготовки і проведення практично-семінарського заняття Педагогічний контроль за навчально-пізнавальною діяльністю студентів у вищій школі

Питання для обговорення і дискусії:

1. Основні функції семінарських занять. Типи семінарських занять у вищій школі.
2. Методика організації і проведення семінарського заняття. Особливості взаємодії викладача і студентів в ході проведення заняття.
3. Завдання і види педагогічного контролю у вищій школі. Методи і форми контролю навчальної успішності студентів. Тестування. Форми та критерії якості тестових завдань.

4.Оцінювання результатів навчально-пізнавальної діяльності студентів. Контроль та оцінка навчальної успішності студентів в умовах кредитно-модульної системи навчання.

Завдання для самостійної роботи студента:

- 1) Оцінити переваги і недоліки кредитно-модульної системи навчання з позиції контролю та оцінювання навчальної успішності студентів.
- 2) Підготувати, оформити письмово конспекти семінарсько-практичного заняття із фахової дисципліни (дисциплін спеціалізації). Залікова вартість – **15 балів**.

Заняття мають бути розраховане на 2 академічні години (1 год. 20 хв.).

Вимоги до оформлення: формат А 4; Times New Roman; 14 пт; міжрядк. інтерн. – 1,5; вкладено в окремий файл.

Запитання і завдання для самостійної підготовки:

- 1) У чому переваги семінару-дискусії?
- 2) Охарактеризуйте методи і методичні прийоми, які сприяють активізації розумової діяльності студентів на семінарському занятті.
- 3) Проаналізуйте різновиди семінарських занять на їх відповідність специфіки навчальної дисципліни та курсу навчання.
- 4) За якими критеріями оцінюють якість семінарського заняття?
- 5)Зробіть порівняльний аналіз методів контролю навчальної успішності студентів.
- 6)На основі власного досвіду університетського навчання оцініть переваги і недоліки кредитно-модульної системи навчання з позиції контролю та оцінювання навчальної успішності студентів.
- 7)Який із підходів оцінювання (нормативний, порівняльний, особистісний) є більш психологічно травмуючим для студентів? Чому?
- 8)Наведіть приклад типової суб'єктивної помилки оцінювання із своєї педагогічної практики.
- 9)Проаналізуйте особливості контролю та оцінювання навчальної успішності студентів у підготовці фахівців Вашої спеціалізації.
- 10)Висловіть своє ставлення до тестової методики перевірки навчальної успішності студентів.

Рекомендована література: 1-5, 10, 13, 17.

Інформація щодо здійснення оцінювання навчальних досягнень студента

Оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою. Бали нараховуються за наступним співвідношенням:

- семінарські заняття – 20 (4 заняття по 5 балів): 20% семестрової оцінки; максимальна кількість балів – 20;
- самостійна робота – 80 (3 індивідуальні письмові завдання): 35% семестрової оцінки; максимальна кількість балів – 35;
- залік.

Критерії оцінювання семінарського заняття: 5-4 балів - змістове відтворення матеріалу, апелювання до наукових поглядів, глибина аналізу предмета обговорення, виявлення причинно-наслідкових зв'язків, вміння проектувати

стратегію розвитку, класифікувати, узагальнювати та систематизувати матеріал; активна позиція на занятті; 1-3 бали - частковий прояв даних критеріїв оцінювання.

Самостійна робота (3 індивідуальні письмові завдання)

Самостійна робота №1 Залікова вартість – 20 балів

Підготувати дослідження на тему: «Психолого-педагогічний аналіз педагогічного конфлікту». Пригадайте з власного досвіду та проаналізуйте педагогічний конфлікт «викладач-студент» учасником чи спостерігачем якого Ви були у період навчання в університеті. Опишіть його. Визначте причини його виникнення. Чи була правильно підібрана стратегія поведінки для його вирішення? Як би Ви вчинили на місці викладача?

Вимоги до оформлення: обсяг 3 стор.; формат А 4; Times New Roman; 14 пт; міжрядк. інтерн. – 1, 5; підписано автором; вкладено в окремий файл.

Критерії оцінювання: Подача історії конфлікту та визначення причини його виникнення. (20-10 балів), визначення та обґрунтування правильно підібраної стратегії поведінки для вирішення педагогічного конфлікту (10-0 балів).

Самостійна робота № 2 Залікова вартість – 30 балів

Підготувати есе на тему: «Школа мого професійного становлення: студент-вчитель-викладач». Перед написанням есе проаналізуйте причину вибору Вами фаху пов'язаного із педагогічною діяльністю. За наявності досвіду праці (педагогічної практики) у закладі освіти сформулюйте усі «за» і «проти» щодо даного вибору. Змодельуйте свій образ викладача вищої школи. У чому особливість професійної діяльності викладача гуманітарних дисциплін (педагогічних)? Охарактеризуйте сучасну систему підготовки педагогів(відповідно до Вашої спеціальності). Які б зміни Ви запропонували, відповідно до сучасної моделі педагога? У есе має бути аргументовано висвітлено динаміку особистісних змін у процесі професійного становлення Вас як педагога.

Вимоги до оформлення: обсяг 3-4 стор.; формат А 4; Times New Roman; 14 пт; міжрядк. інтерн. – 1, 5; підписано автором; вкладено в окремий файл.

Критерії оцінювання: глибина аналізу причин вибору фаху пов'язаного із педагогічною діяльністю(10-0 балів), висвітлено динаміку особистісних змін у процесі професійного становлення як педагога (10-0 балів); грамотне представлення роботи (10-0 балів).

Самостійна робота №3 Залікова вартість – 30 балів

Підготувати, оформити письмово конспекти семінарського заняття із фахової дисципліни (дисциплін спеціалізації). Заняття має бути розраховане на 2 академічні години (1 год. 20 хв.).

Критерії оцінювання: відповідність змісту матеріалу до теми заняття (10-0 балів), дотримання структури заняття (10-0 балів), правильність у формулюванні мети заняття та методики його проведення (10-0 балів).

Розподіл балів, які отримують студенти

Поточна робота, тестування та самостійна робота									Сума
Змістовий модуль 1				Змістовий модуль 2					100
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	CP	
5+5				5+5				20+30+30	

Політика оцінювання

Відвідування занять. Обов'язковим компонентом оцінювання є відвідування занять (лекційних, семінарських) та активна навчальна діяльність під час їх проведення. За умови відсутності студента на заняттях із поважних причин (стан здоров'я, поважні сімейні обставини, міжнародне стажування) дозволяється відпрацювати впродовж консультаційних годин викладача.

Академічна доброчесність. Письмові роботи перевіряються викладачем у випадку виникнення сумнівів проходять перевірку на плагіат. За умови перевищення запозичення текстової інформації більше 50%, констатується викладачем як порушення академічної доброчесності і оцінювання роботи не проводиться.

Дедлайни. Не перевіряються письмові роботи, які подані невчасно. Терміни здачі робіт обумовлюються на початку викладання курсу.

Рекомендована література

Базова

1. Вітвицька С.С. Основи педагогіки вищої школи: підручник за модульно-рейтинговою системою навчання. Київ: Центр учбової літератури, 2011. 384 с.
2. Зайченко І.В. Педагогіка і методика навчання у вищій школі: навч. посібник. Київ: Видавництво Ліра-К, 2016. 456 с.
3. Туркот Т. І. Педагогіка вищої школи: навч. посібник. Київ, Кондор, 2011. 628 с.
4. Цюра С.Б., Біляковська О.О., Мицишин І.Я. Дидактика вищої школи: навч. посіб. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2013. 360 с.
5. Фіцула М.М. Педагогіка вищої школи: навч. посібник. Київ : «Академвидав», 2006. 352 с.

Додаткова

6. Дичківська І.М. Інноваційні педагогічні технології: навч. посіб. Київ: «Академвидав», 2012. 352 с.
7. Закон України "Про вищу освіту" (від. 01.07.2014): веб-сайт. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>
8. Закон України «Про освіту» 2145-VIII (від 05. 09.2017 року): веб-сайт. URL: [www/zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19](http://www.zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19)
9. Закон України «Про наукову і науково-технічну діяльність» : веб-сайт. URL: <https://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/848-19>
10. Малихін О.В. Організація самостійної навчальної діяльності студентів вищих педагогічних навчальних закладів: теоретико-методологічний аспект: монографія. Кривий Ріг: Видавничий дім, 2009. 307 с.

11. Основи педагогічної майстерності. Авт. кол.: Н. Мачинська, А. Федорович, Н. Яремчук. Львів, ЛНУ імені Івана Франка, 2020. 286 с.
12. Рашкевич Ю. М. Болонський процес та нова парадигма вищої освіти: монографія. Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2014. 168 с.
13. Слєпкань З.І. Наукові засади педагогічного процесу у вищій школі: навч. посібник. К.: Вища шк., 2005. 239 с.
14. Сисоєва С.О., Кристопчук Т.Є. Освітні системи країн Європейського Союзу: загальна характеристика: навч. посібник. Рівне, 2012. 352 с.
15. Хоружий Г. Ф. Академічна культура: цінності та принципи вищої освіти. Тернопіль: Навчальна книга-Богдан, 2012. 320 с.
16. Хрестоматія з педагогіки вищої школи: навч. посібник. За заг. ред. В. І. Лозової. Авт. кол.: В. І. Лозова, А. В. Троцько, О. М. Іонова, С. Т. Золотухіна. Харків: «Апостроф», 2011. 408 с.
17. Шляхтун П.П. Методика викладання соціально-гуманітарних дисциплін: навч. посібник. Київ: ВЦ «Академія», 2011. 224 с.

Інформаційні ресурси

1. Освітні сайти Інтернет:

- Офіційний сайт Міністерства освіти і науки України : веб-сайт. URL: <http://www.mon.gov.ua>.

- Офіційний сайт Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти: веб-сайт. URL: <http://naqa.gov.ua>

- Офіційний сайт ЮНЕСКО: веб-сайт. URL: <http://www.unesco.org/>

- <http://www.pidruchniki.ws/pedagogika>

- <http://www.pedagogika.ucoz.ua>

- <http://www.pedpresa.com.ua>;

- <https://www.ed-era.com>

2. бібліотека кафедри загальної педагогіки та педагогіки вищої школи Львівського національного університету імені Івана Франка (вул. Туган-Барановського, 7);

3. наукова бібліотека імені Василя Стефаника (вул. Стефаника, 2);

4. наукова бібліотека Львівського національного університету імені Івана Франка (вул. Драгоманова, 5, 17);

5. ресурсний центр інклюзивної освіти (кафедра загальної педагогіки та педагогіки вищої школи Львівського національного університету імені Івана Франка);

6. педагогічна бібліотека (вул. Зелена, 24).

ПИТАННЯ ДО ЗАЛІКУ

1. Основні віхи історії розвитку вищої освіти закордоном та в Україні.
2. Мета та завдання вищої освіти. Структура вищої освіти в Україні.
3. Реформування вищої освіти України у контексті інтеграції до європейського освітнього простору. Болонський процес.
4. Головні принципи розвитку вищої освіти в Україні.
5. Гуманістична парадигма вищої освіти. Компетентнісний підхід. Студентоцентрикований підхід.
6. Предмет, завдання і головні категорії «Майстерності педагогічної діяльності».

7. Характеристика поняття «педагогічна взаємодія». Способи та стилі педагогічної взаємодії.
8. Педагогічне спілкування як діалог. Функції, структура та стилі педагогічного спілкування.
9. Комуникативна, перцептивна та інтерактивна сторони педагогічного спілкування.
10. Культура слухання. Бар'єри у процесі спілкування.
11. Особливості конфліктів у педагогічній взаємодії. Стратегії поведінки у вирішенні педагогічних конфліктів.
12. Структура професійної діяльності викладача.
13. Педагогічний професіоналізм діяльності вищої школи.
14. Професіоналізм особистості викладача вищої школи.
15. Педагогічні здібності викладача вищої школи.
16. Індивідуальний стиль педагогічної діяльності та авторитет викладача.
17. Професійні деформації у педагогічній діяльності.
18. Педагогічна культура викладача закладу вищої освіти.
19. Комуникативна культура викладача закладу вищої освіти.
20. Педагогічна майстерність викладача закладу вищої освіти.
21. Загальна психологічна характеристика студентського віку.
22. Соціалізація особистості студента в умовах закладу вищої освіти.
23. Дидактика як галузь педагогіки. Предмет і основні завдання дидактики вищої школи.
24. Головні поняття дидактики вищої школи (*навчання, освіта, викладання, учіння, знання, уміння, навички, компетентності та ін.*).
25. Закономірності навчання у вищій школі.
26. Принципи навчання у вищій школі.
27. Сутність і структура освітнього процесу у вищій школі.
28. Цілі навчання у ВШ.
29. Мотиви навчання у вищій школі.
30. Зміст освіти у вищій школі.
31. Теорії формування змісту освіти.
32. Компоненти змісту освіти.
33. Стандарти вищої освіти. Освітні програми (освітньо-професійні, освітньо-наукові): їх призначення, структура, характеристика. Структурно-логічна схема підготовки. Критерії оцінювання якості освітньої програми
34. Нормативні документи, що відображають зміст освіти (навчальні плани, навчальні програми, силабус навчальної дисципліни, робочі навчальні програми, підручники): їх характеристика, порядок й особливості розробки.
35. Підручник/навчальний посібник вищої школи: критерії якості.
36. Поняття про методи навчання у вищій школі.
37. Класифікації методів навчання.
38. Особливості методів навчання у закладах вищої освіти. Дидактичні вимоги до вибору методів навчання.
39. Інтерактивні методи навчання: методика проведення та рекомендації щодо їхнього застосування.
40. Методика застосування методу «мозковий штурм».
41. Методика застосування методу кейсів (вирішення практичних проблем).

- 42.Методика проведення дидактичних ігор.
- 43.Методика застосування методів: «коло ідей», «займи позицію», «акваріум».
- 44.Засоби навчання у вищій школі: методика застосування.
- 45.Поняття про форми організації навчання у вищій школі.
- 46.Лекція як основна форма організації навчання у вищій школі. Переваги і недоліки лекційного викладу.
- 47.Види лекцій та їх характеристика.
- 48.Зміст і структура лекції. Основні дидактичні вимоги до лекції.
- 49.Підготовка і проведення лекції: організаційно-методичні аспекти.
- 50.Методика проведення проблемної лекції.
51. Методика проведення лекції-візуалізації.
- 52.Методика проведення лекції із задалегідь запланованими помилками.
- 53.Методика проведення лекції-бесіди та лекції-дискусії.
- 54.Методика проведення лекції-конференції.
- 55.Головні функції семінарських занять.
- 56.Типи семінарських занять у вищій школі.
- 57.Структура семінарського заняття.
- 58.Методика організації і проведення семінарського заняття.
- 59.Критерії оцінювання якості семінарського заняття.
- 60.Педагогічне керівництво самостійною роботою студентів в умовах кредитно-модульного навчання.
- 61.Види самостійної роботи студентів.
- 62.Метод «Портфоліо» в структурі самостійної роботи студентів.
- 63.Дистанційне навчання в системі вищої освіти.
- 64.Завдання і види педагогічного контролю у вищій школі.
- 65.Методи і форми контролю навчальної успішності студентів.
- 66.Контроль та оцінка навчальної успішності студентів в умовах кредитно-модульної системи навчання.
- 67.Тестування. Форми та критерії якості тестових завдань